

Afgørelser – Reg. nr.: 07751.00

Fredningen vedrører: Sønderhav Skrænt

Domme

Taksationskommissionen 06-10-1988

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 17-02-1988, 04-03-1988

Fredningsnævnet 01-10-1986

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN >

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

ADRESSE:

SLOTSMARKEN 13, 2970 HØRSHOLM
TLF. 02 76 53 76

Sag nr. 247. Fredning af et skrøntareal ved Sønderhav
rasteplads.

Kendelse:

(Meddelt den 6. oktober 1988)

Overfredningsnævnets afgørelse om erstatning i anledning af fredningen af et skrøntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov kommune, Sønderjyllands amt er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af ejeren af matr.nr. 24 Hønsnap, Holbøl, Peter Klindt.

Taksationskommissionen har den 22. september 1988 besigtiget den fredede ejendom. Herunder var ejeren, som var forhindret i at være personligt til stede, repræsenteret af gårdejer Richard Jørgensen, Sønderhav.

Ejerens repræsentant har gjort gældende, at der bør

fastsættes en erstatning i anledning af fredningsbestemmelsen om bevarelse af det store elmetræ ved det nordvestlige hjørne af garagebygningen ved rastepladsen. Træet har - som det umiddelbart kan konstateres ved besigtigelse - allerede forvoldt en del skade på murværket, og når træet ikke må fældes, må det befrygtes, at yderligere skade vil opstå, hvis der ikke foretages en sikring af muren. Ejeren nedlægger ikke en bestemt formuleret erstatningspåstand, men efter det oplyste skal en entreprenør have tilbudt at udføre reparation og sikringsforanstaltninger for 15.-16.000 kr.

:

Taksationskommissionen finder - på linje med det, overfredningsnævnet har anført i erstatningsafgørelsen for så vidt angår matrikelnumrene 19 og 35, Hønsnap - at der ikke bør tillægges de af fredningsnævnet omtalte aftaler af 1964 erstatningsbegrænsende betydning. Herefter og under hensyn til det ved besigtigelsen konstaterede finder kommissionen, at der bør tillægges Peter Klindt en erstatning, som i mangel af nærmere dokumentation for størrelsen af udgifterne ved reparation og sikring af garagemuren skønsmæssigt fastsættes til 10.000 kr.

Herefter bestemmes:

Der tillægges ejeren af matr.nr. 24 Hønsnap, Holbøl,

Peter Klindt, en fredningserstatning på 10.000 kr.

Beløbet forrentes fra den 1. oktober 1986 (datoen for fredningsnævnets afgørelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto.

Jens Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peter Jensen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

17/2-1988

Overfredningsnævnets afgørelse

af 17. februar 1988

om fredning af et skrøntareal ved Sønderhav rasteplads
i Bov Kommune, Sønderjyllands Amt (sag nr. 2691/86).

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts Sydlige Fredningskreds har den 1. oktober 1986 truffet afgørelse om fredning af et ca. 0,26 ha stort skrøntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov Kommune. Fredningen indgår som led i den fredningsmæssige sikring af skrøntarealer, der siden 1939 er foretaget langs nordsiden af Flensborg Fjordvej på strækningen mellem Kohagen og Sønderhav. Formålet med fredningen er at bevare, genskabe og pleje arealet med løvfældende danske træer og buske i varierende størrelse. Fredningen omfatter areal af 6 private ejendomme og Bov Kommune. Fredningssagen er rejst af Sønderjyllands Amtskommune i 1985.

Fredningsnævnets afgørelse er for så vidt angår fredningens indhold påklaget til Overfredningsnævnet af 4 private ejere, som har ønsket bestemmelserne om bibeholdelse af eksisterende træbevoksninger ændret. Således har 2 ejere modsat sig bestemmelsen om bibeholdelse af træer, hvis højde overstiger en sigtelinie fra skrøntoverkanten til midten af Flensborg Fjordvej.

Sønderjyllands Amtskommune, Bov Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har alle anbefalet, at fredningen gennemføres som bestemt af Fredningsnævnet.

I sagens behandling har deltaget 8 af Overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

De arealer, der omfattes af Fredningsnævnets afgørelse, slutter sig som et bevaringsværdigt led til de øvrige skræntarealer på nordsiden af Flensborg Fjordvej, som i medfør af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1939 samt supplerende afgørelse af 16. april 1982 skal bevares med eksisterende bevoksninger, delvis med højstammede træer. Det tiltrædes derfor, at arealerne undergives fredning i det geografiske omfang og i realiteten med de fredningsbestemmelser, som Fredningsnævnet har fastsat.

Idet Fredningsnævnets afgørelse af 1. oktober 1986 ophæves, fastsættes fredningsbestemmelserne for det ca. 0,26 ha store areal, som fremgår af fredningskortet og som omfatter de i ejendomsfortegnelsen anførte matrikelnumre, herefter således:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare, genskabe og pleje det fredede areal som en træbevokset skrænt med løvfældende, danske buske og træer - delvis højstammede.

§ 2. Bebyggelse m.v.

Der må ikke foretages yderligere bebyggelse, og der må ikke opstilles skure, master og andre skæmmende indretninger.

§ 3. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages ændringer i terrænet, for eksempel ved afgravning eller opfyldning.

Der må ikke henlægges affald eller foretages oplæg af nogen art.

§ 4. Beplantning.

Tilplantning og fjernelse af træer og buske må alene ske som led i arealets pleje.

Fredningen er ikke til hinder for, at eksisterende haver bevares inden for deres nuværende afgrænsning, men hvis anvendelsen til have ophører, vil arealerne være omfattet af de almindelige plejebestemmelser i § 5.

§ 5. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål har Sønderjyllands Amtskommune ret til at foretage plejeforanstaltninger på grundlag af en samlet plan, som udarbejdes af Amtskommunen. Plejeforanstaltningerne kan bestå i udtynding af bevoksninger, oprydning, herunder fjernelse af eksisterende nåletræer, samt i plantning og fremme af opvækst af nye løvbærende, danske træer og buske.

Eksisterende højstammede træer skal søges bevaret som led i arealets pleje. Træerne kan om fornødent fornyes med træer, der kan vokse op i samme højde. Sønderjyllands Amtskommune drager omsorg for, at den øvrige skræntbevoksning ikke overstiger en sigtelinie fra skræntoverkanten til midten af Flensborg Fjordvej.

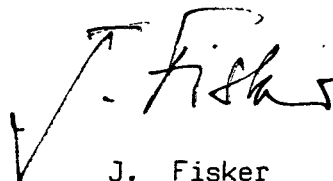
Amtskommunens pleje sker uden udgift for den pågældende ejer, og

det er en betingelse, at en plejeforanstaltning er tiltrådt af ejeren eller godkendt af Fredningsnævnet.

§ 6. Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

På Overfredningsnævnets vegne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Fisker', with a checkmark-like flourish to the left.

J. Fisker
fung. formand

FORTEGNELSE

over matrikelnumre, der helt eller delvis er omfattet af
Overfredningsnævnets afgørelse af 17. februar 1988 om fredning af et
skræntareal ved Sønderhav rasteplass i Bov Kommune, Sønderjyllands
Amt. (sag nr. 2691/86)

Hønsnap, Holbøl:

Matr.nr. 19, 24, 35, 59, 174, 200 og 315.

/bop

17/2-1988

Overfredningsnævnets afgørelse

af 17. februar 1988

om erstatning i anledning af fredningen af et
skræntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov
Kommune, Sønderjyllands Amt (sag nr. 2691/86).

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts Sydlige Fredningskreds har den 1. oktober 1986 truffet afgørelse om fredning af et skræntareal på ca. 0,26 ha ved Sønderhav rasteplads i Bov Kommune. Nævnet har ikke tilkendt de berørte ejere erstatning i anledning af fredningen, idet ejerne som følge af allerede eksisterende begrænsninger i deres ejerråden ikke findes at have lidt noget tab ved fredningen. Fredningsnævnet har herved bl.a. henvist til aftaler, der i 1964 blev indgået om bl.a. bevarelsen af de store træer på skrænten.

Fredningsnævnets afgørelse vedr. erstatningerne er påklaget til Overfredningsnævnet af 4 af ejerne, hvoraf 1 ejer dog senere har frafaldet anken. 2 af ejerne, Richard Jørgensen og Heinz Goy, har påstået sig tilkendt erstatning med henholdsvis 100.000 og 50.000 kr., idet bestemmelsen om bibeholdelse af højstammede træer anses for stærkt værdiforringende. 1 ejer, Peter Klint, har ønsket erstatning for

ulemper ved, at et højstammet træ ved den pågældendes garage skal beholdes, men har senere frafaldet ønsket om, at træet bliver fældet.

I sagens behandling har 8 medlemmer af Overfredningsnævnet deltaget.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Ved anden afgørelse af d.d. har Overfredningsnævnet tiltrådt realiteten i de fredningsbestemmelser, som Fredningsnævnet har fastsat.

Overfredningsnævnet kan herefter tiltræde, at der ikke ved fredningens almindelige bestemmelser påføres ejerne indskrænkninger i deres ejerråden, som kan begrunde, at der tilkendes dem erstatning i anledning af fredningen.

For så vidt angår de arealer, som tilhører Richard Jørgensen og Heinz Goy, må bestemmelsen om, at højstammede træer skal bevares, imidlertid anses for at kunne medføre en vis nedgang i ejendommenes handelsværdi, og Overfredningsnævnet har ikke kunnet tillægge de af Fredningsnævnet omtalte aftaler af 1964 erstatningsbegrænsende betydning. Der tilkendes herefter de 2 nævnte ejere en erstatning på hver 25.000 kr. hvorved ethvert tab ved fredningen må anses for dækket.

De tilkendte erstatningsbeløb forrentes fra den 1. oktober 1986 (datoen for Fredningsnævnets afgørelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto.

De samlede erstatningsbeløb på 50.000 kr. med renter udredes efter hovedreglen i naturfredningslovens § 24 med 75 % af staten og 25 % af Sønderjyllands Amtskommune.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan efter reglerne i naturfredningslovens § 30 påklages til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning (adresse: Slotsmarken 13, 2970 Hørs-

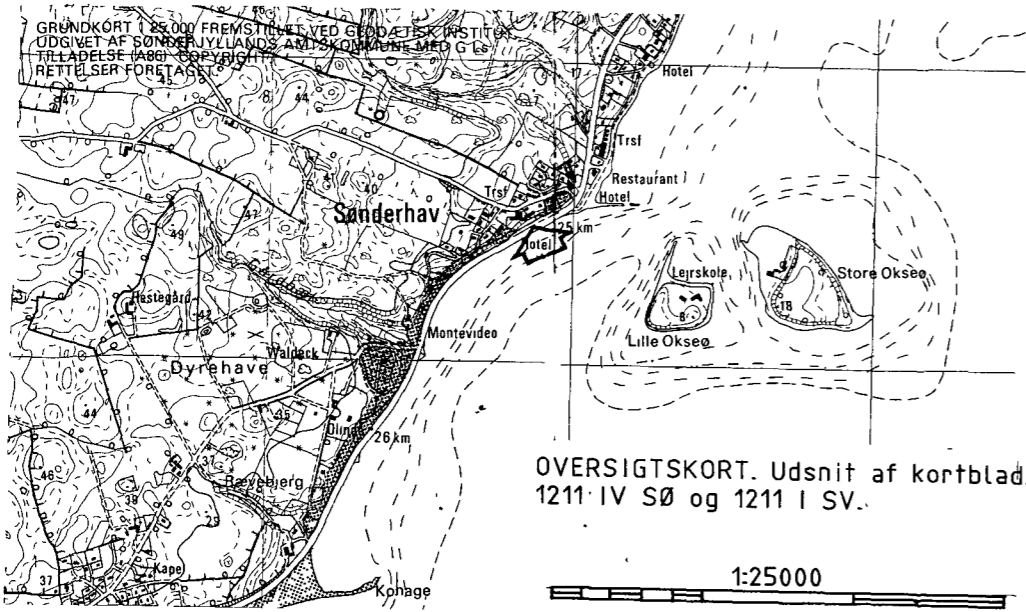
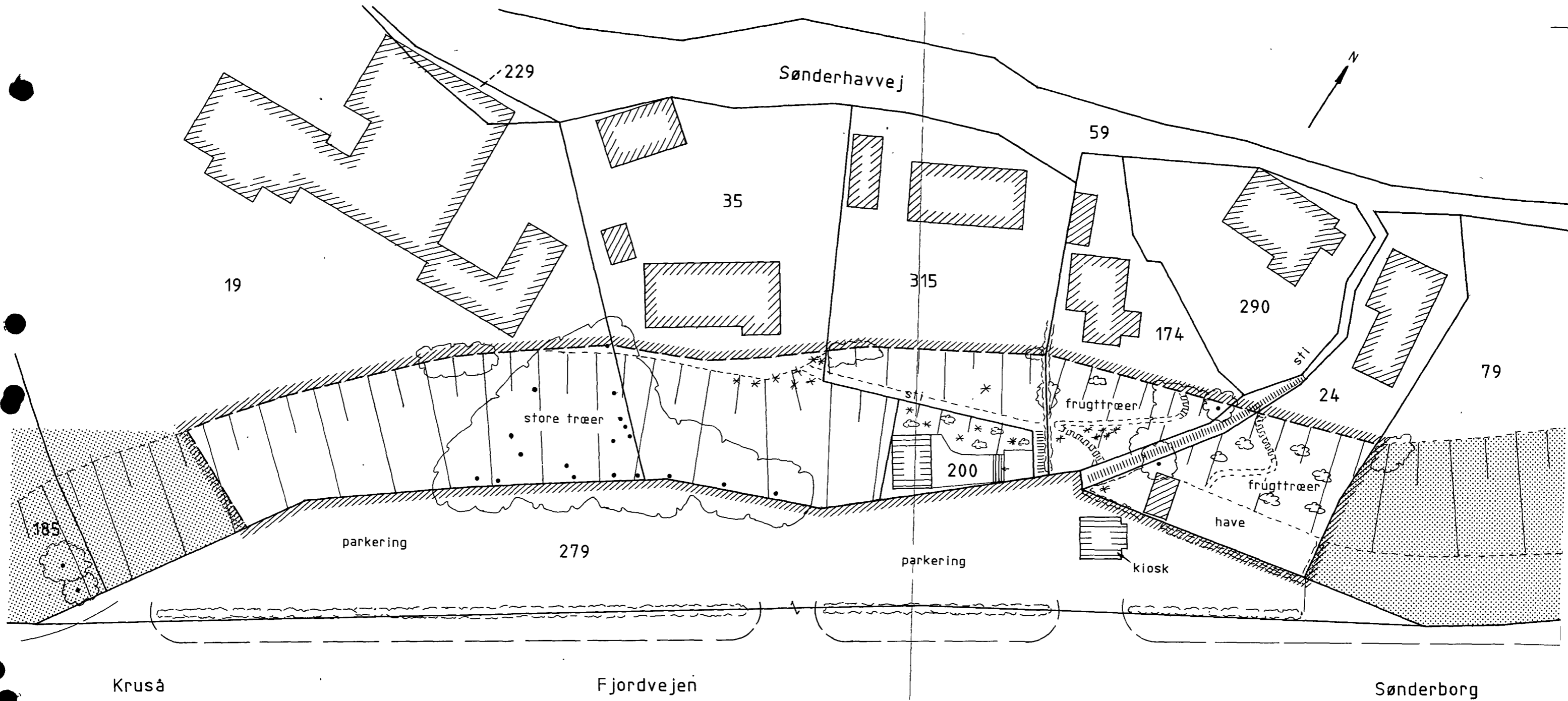
holm). Afgørelsen kan påklages af de ankende ejere samt af Miljøministeriet og Sønderjyllands Amtskommune. Klagefristen er 4 uger fra den dag, Overfredningsnævnets afgørelse er meddelt de pågældende.

På Overfredningsnævnets vegne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Fisker', with a checkmark-like flourish on the left side.

J. Fisker
fung.formand

/bop

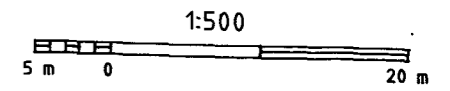

OVERSIGTSKORT. Udsnit af kortblad, 1211 IV SØ og 1211 I SV.

- SIGNATURFORKLARING:
- Fredningsgrænse.
  - Tidligere fredet

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af FEB.
1988 i sag nr. 2691/86

SØNDERJYLLANDS AMTSKOMMUNE		
TEKNISK FORVALTNING PLAN- OG FREDNINGSVÆSENET		
Beregnet	Tegner	Ald
	GB	Fredning
Relev		Tegn nr.
		503-2-27
		J. nr.
		8-70-51-1-503-1-80
		Mål
		1:500 og 1:25000
		Dato
		December 1987

FREDNING AF AREALER VED
RASTEPLADSEN I SØNDERHAV.
Hønsnap, Holbøl.
Bov kommune.

OVERFREDNINGSNÆVNET >

OVERFREDNINGSNÆVNET
SEKRETARIATET

REG. NR.

7751

Slotsmarken 15 JF/BOP
2970 Hørsholm
Telefon 02 76 57 18

Fredningsregisteret
Slotsmarken 13
2790 Hørsholm

Den 4. marts 1988
J.nr. 2691/86

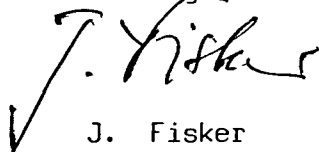
Vedr. fredning af et skrøntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov Kommune,
Sønderjyllands Amt.

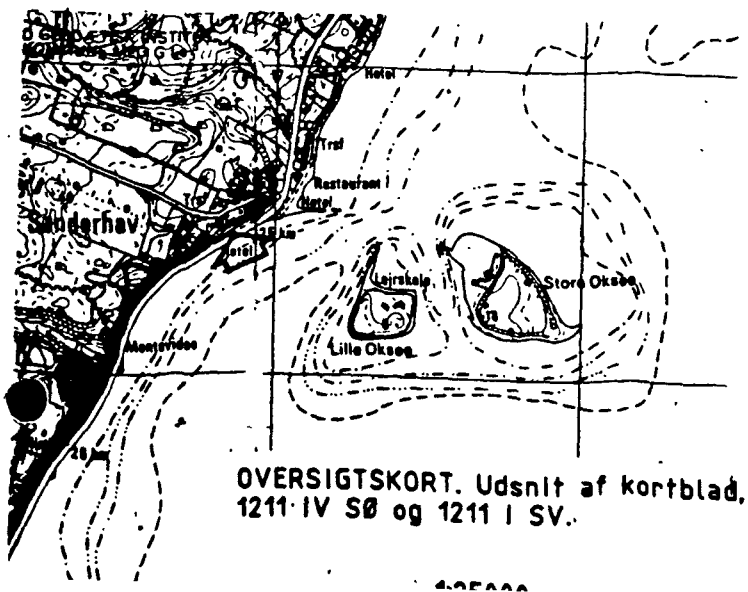
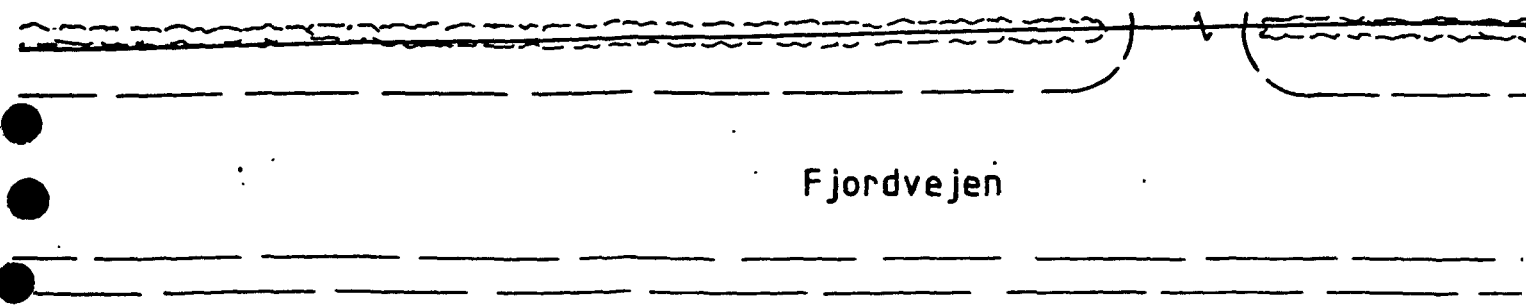
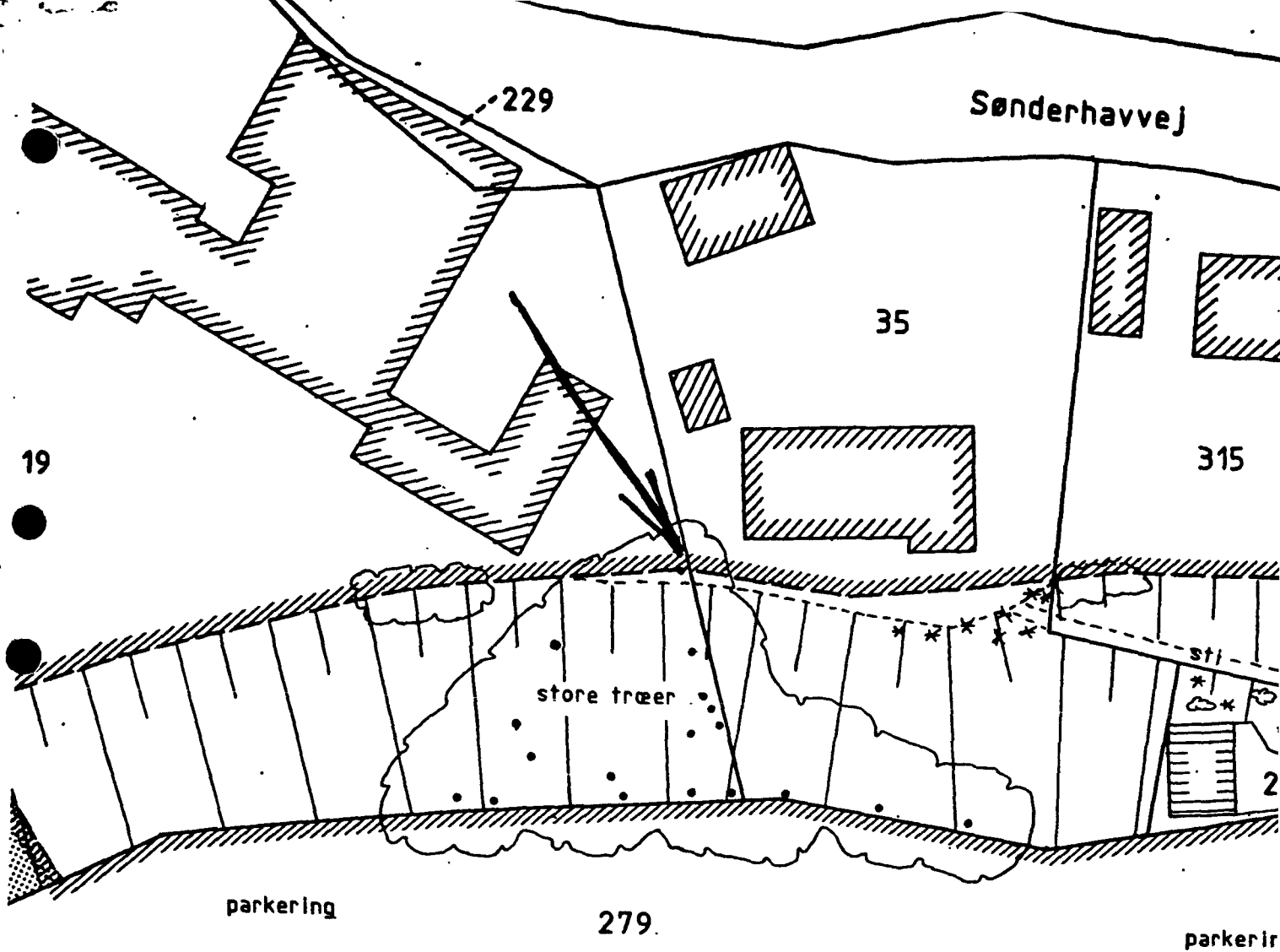
På det kort, som hører til Overfredningsnævnets afgørelse af 17. februar 1988 om fredning af ovennævnte areal, er i fredningens nordgrænse på matr.nr. 19 Hønsnap, Holbøl med prik vist et "stort træ".

Overfredningsnævnet skal for en tydeligheds skyld gøre opmærksom på, at dette træ, som på vedlagte kortudsnit er vist ved en pil, ikke hører til de træer som skal bevares i medfør af § 5 i fredningsafgørelsen.

Med venlig hilsen

J. Fisker
eksp.sekr.

OVERSIGTSKORT. Udsnit af kortblad, 1211-IV SØ og 1211 I SV.

REG. NR. 7757

SIGNATURFORKLARING:

- Fredningsgrænse.
- Tidligere fredet

FREDNINGSKORT
<p>OVERFREDNINGSNÆVNETS fredningsafgørelse af FEB. 1988 i sag nr. 2691/86</p>

FREDNINGSNÆVNET>

1/10-1986

År 1986, den 1. oktober traf Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds følgende

a f g ø r e l s e :

i sag nr. 41/85 om fredning af et ca. 0,26 stort skræntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov kommune, Sønderjyllands amt.

- - - - -

Ved skrivelse af 15. marts 1985 rejste Sønderjyllands amtsråd sag om fredning af et ca. 0,26 ha stort skræntareal beliggende ved Sønderhav rasteplads i Bov kommune.

Bekendtgørelse af sagens rejsning skete den 17. april 1985 i Statstidende, og den 9. og 11. april 1985 i Vestkysten og Jydske Tidende.

Om beskrivelsen af området og baggrunden for sagens rejsning hedder det i fredningsforslaget:

Arealet udgør en del af den gamle træbevoksede kystskrænt beliggende landværts fjordvejen ved Sønderhav Rasteplads og med beliggenhed, som nærmere fremgår af sagens kortbilag.

Ved fjordvejens bygning i 1930'erne blev arealerne landværts og søværts fjordvejen fredet, (jfr. fredningskendelse af 25. februar 1939) med det formål at bevare udsigter og træbevoksninger, samt forhindre/regulere bebyggelse, således at de store landskabelige værdier som fandtes i området blev bevaret.

Imidlertid blev nævnte del af skrænten, en strækning på 140 m med et areal på ca. 0,26 ha, ikke fredet, mens den øvrige del af skrænten er omfattet af fredningen fra 30'erne.

I maj 1964 forsøgte man på foranledning af det daværende Aabenraa amtsvejvæsen at frede nævnte del af skrænten.

Fredningsnævnet indgik, på foranledning af Aabenraa Amts vejvæsen, separate aftaler med de enkelte lodsejere om bevarelse af de store træer, tilplantning af dele af skråningerne, udsigtslinier, hegn og låger.

Det blev endvidere bestemt, at de aftalte bestemmelser skulle tinglyses som deklARATIONER på de enkelte ejendommen, og at deklARATIONERNE skulle tidsbegrænses til 20 år, hvorefter de ville kunne udslettes af tingbogen, medmindre der forinden var rejst ny fredningssag.

DeklARATIONERNE blev imidlertid aldrig tinglyst, hvorfor nye ejere ikke har været klar over aftalernes eksistens, og de aftalte beplantningsbestemmelser er aldrig blevet fulgt op.

Amtsvejvæsenet har umiddelbart efter aftalernes indgåelse etableret hegn med låger som aftalt.

Amtsrådet finder under hensyn til de landskabelige forhold i området og intentionerne med fredningen/aftalerne fra 1964, at skrænten langs rasteplassen i princippet bør sikres som en træbevokset skrænt i lighed med de øvrige fredede skovbevoksede skræninger i området, der netop er med til at give fjordvejen betegnelsen en af Danmarks smukkeste veje.

Området ønskes fredet med det formål at bevare, genskabe og pleje skrænten som en træbevokset skrænt bevokset med løvfældende danske træer og buske i varierende størrelse. For at opnå dette ønskes der fastsat bestemmelser om,

at der ikke må foretages yderligere bebyggelse, opstilles skure, master og lignende,

at der ikke må foretages ændringer i terrænet ved afgravning eller opfyldning,

at oplæg af enhver art og henlæggelse af affald ikke er tilladt,
og
at der fortsættes drifts- og plejebestemmelser for arealet.

Nævnet har besigtiget området og holdt møder på stedet den 21. juni 1985 og den 16. januar 1986 med ejere, myndigheder og andre interesserede.

De fleste af de berørte lodsejere har i hovedsagen med enkelte specielle forhold for nogle lodsejere, kunnet tiltræde fredningsforslaget, men har alle været uenige med Sønderjyllands amtsråd om beplantningens højde.

Amtsrådet har under sagen nedlagt påstand om, at beplantningen må gå op til en sigtelinie højde på mindst 1,25 m over skræntens overkant, og regnet mod amtsvejens midte, medens lods-ejerne har nedlagt påstand om, at beplantningen ikke må gå op over skræntoverkanten, idet sigtelinien beregnes herfra mod amts-vejens midte. Der er enighed om, hvad der forstås ved skræntoverkanten.

En lodsejer har modsat sig fredningen af principielle grunde.

Bov kommune har tiltrådt fredningen og støttet lodsejernes påstand om beplantningens højde.

Fredningsnævnet skal udtale:

Det af fredningsforslaget omfattede område, et ca. 0,26 ha stort skræntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov kommune, findes fredningsværdigt, jfr. fredningskendelsen af 25. februar 1939 vedrørende naboskræntarealerne.

Fredningens arealmæssige omfang fastlægges i overensstemmelse med det i fredningsforslaget anførte, jfr. det til fredningsnævnets afgørelse hørende kort (fredningskortet).

På ovennævnte baggrund fastsætter nævnet følgende frednings-

bestemmelser for området, idet fredningsnævnet tager lodsejernes påstand vedrørende sigtelinien til følge:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare, genskabe og pleje skrænten som en træbevokset skrænt, bevokset med løvfældende danske træer og buske i varierende størrelser.

§ 2. Bebyggelse m.v.

Der må ikke foretages yderligere bebyggelse, opstilles skure, master og lignende.

§ 3. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages ændringer i terrænet ved afgravning eller påfyldning, ligesom oplæg af enhver art og henlæggelse af affald ikke er tilladt.

§ 4. Drift og pleje.

- a. Eksisterende løvtræer og buske må kun fjernes som en del af en pleje af arealet.
- b. Tilplantning af arealet må kun foretages med løvfældende danske træer og buske og som en del af en pleje af arealet.
- c. Eksisterende nåletræer skal fjernes og afløses af løvfældende træer og buske.
- d. Eksisterende haveanlæg kan bevares i deres nuværende omfang. Såfremt haverne ikke benyttes som have længere, skal de tilplantes med løvfældende træer og buske.
- e. De eksisterende højstammede træer på skrænten skal bevares fremover. Fornyelse af disse skal ske med træer, der kan vokse op i samme højde. Den øvrige beplantning må ikke være til hinder for den frie udsigt fra ejendommen over Flensborg Fjord og må derfor i fuld udvoksning ikke overstige sigtelinien beregnet fra skræntoverkant til amtsvejens midte, jfr. vedhæftede tegning, idet det er den nederste linie, bevoksningen ikke må

overstige.

f. Amtsrådet, som plejemyndighed, udarbejder og forestår en hugst- og tilplantningsplan for området, som skal forelægges lodsejerne, og i tilfælde af uenighed mellem amtsrådet og lodsejerne, godkendes af fredningsnævnet. Kort over beplantningsplan vedhæftes afgørelsen.

§ 5. Særlige bestemmelser.

Vedrørende den del af matr. nr. 24 Hønsnap, Holbøl, der er omfattet af fredningen bestemmes, at haven kan beplantes på samme måde som den øvrige skrænt, der er omfattet af fredningen, hvis og når haven opgives som have.

Det tillades ejeren af matr.nr. 19 Hønsnap, Holbøl, på sin egen grund ud mod parkeringspladsen at opsætte et ikke-skæmmende skilt med henvisning til salg af grøntsager m.v. fra ejendommen.

Herefter

b e s t e m m e s :

De arealer, der er vist på fredningskortet, og som omfatter de på vedhæftede fortegnelse anførte matrikelnumre helt eller delvist fredes som foran bestemt.

August Møller

Torben Johansen

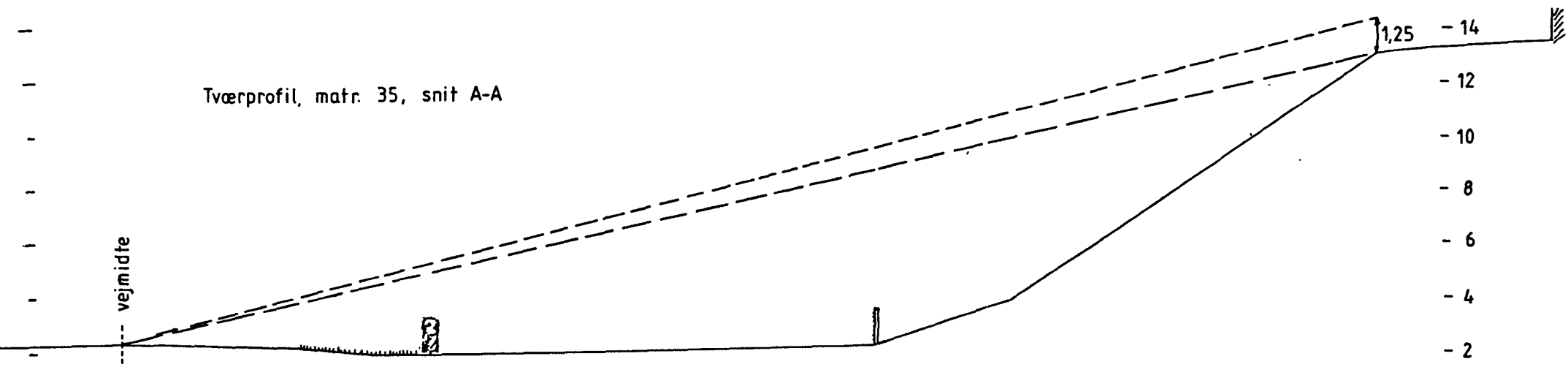

Knud Frandsen

kst.

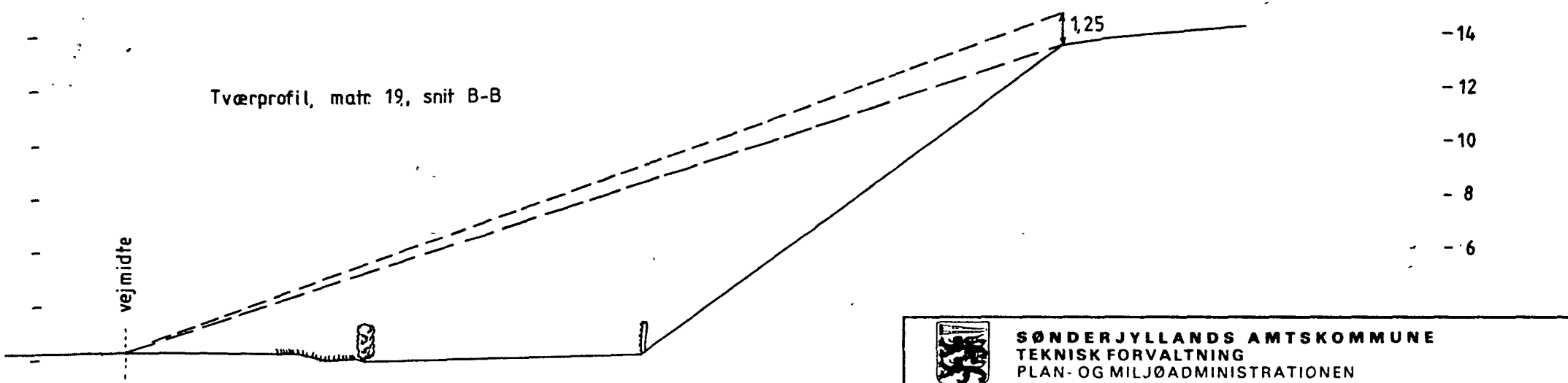
Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

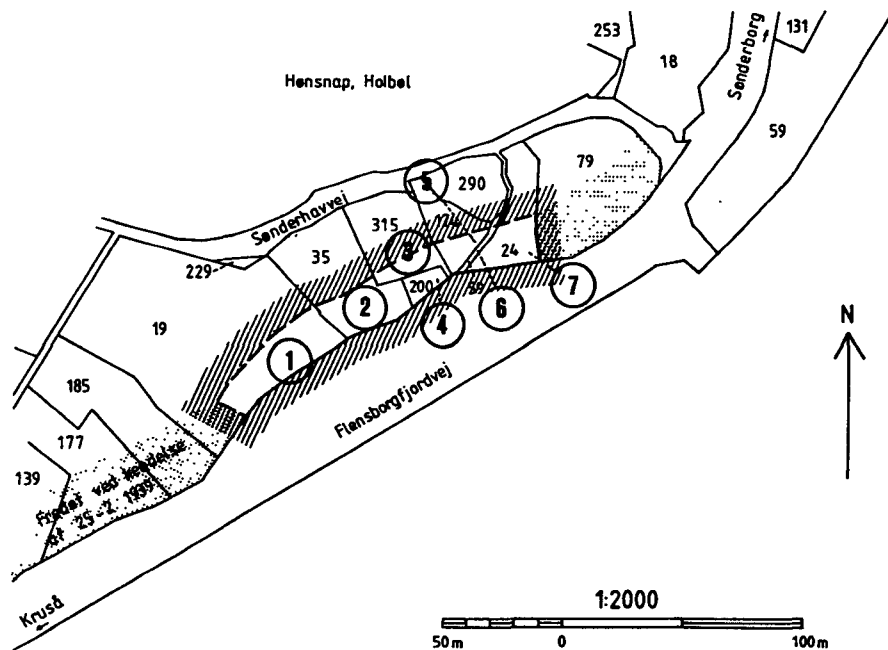
Tværsprofil, matr. 35, snit A-A

Tværsprofil, matr. 19, snit B-B

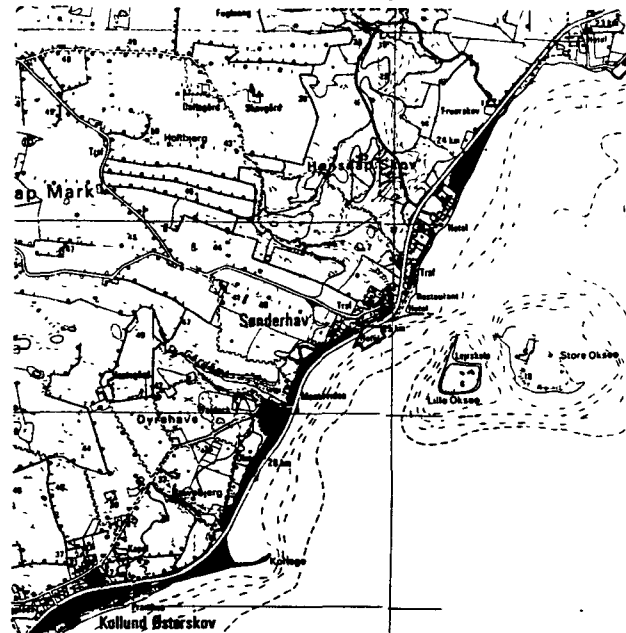

		SØNDERJYLLANDS AMTSKOMMUNE TEKNISK FORVALTNING PLAN- OG MILJØADMINISTRATIONEN	
		beregnet Tegnet GB	AREALER VED RASTEPLADSEN I SØNDERHAV. Sigtelinie vedr beplantningshøjde. Hønsnap, Holbøl. Bov kommune.
Rettet	Tegn nr 503-4-14		
	J nr 8-70-51-1-503-180		
	Mål 1:200		
		Dato Oktober 1985.	

SIGNATURFORKLARING:
 Fredningsgrænse
 Lodsejrnnummer

OVERSIGTSKORT
 Udsnit af kortblad 1211 IV SØ og 1211 I SV

GRUNDMATERIALET ER GEOGRAFISK INSTITUTS 4CM KORT
 SUPPLERET MED ENKELTE RETTELSER FORETAGET AF
 SØNDERJYLLANDS AMTSKOMMUNE UDGIET MED
 GEOGRAFISK INSTITUTS TILLADELSE (A.8) COPYRIGHT

1:25000
 500m 0 1km

		SØNDERJYLLANDS AMTSKOMMUNE	
		TEKNISK FORVALTNING	
		PLAN- OG MILJØADMINISTRATIONEN	
Bladsymbol	Figur	Titel	År
GB		AREALER VED RASTEPLADSEN I SØNDERHAV	Fredning
		Hønsnap, Halbøl	Tegn. nr. 503-2-23
		Bov kommune	J. nr. 8-70-51-1-503-1/80
			Måst. 1:2000, 1:25000
			Dato Oktober 1984

FORTEGNELSE

over ejendomme, der helt eller delvist er omfattet af Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds' afgørelse af 1. oktober 1986 om fredning af et ca. 0.26 ha stort skræntareal ved Sønderhav Rasteplads i Bov kommune, Sønderjyllands amt.

Matr.nr. 19, 35, 315, 200, 174, 59 og 24 alle Hønsnap, Holbøl.

Vatufredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 21 - 6270 Tønder - Telf. 04 - 722205

År 1986 den 1. oktober traf Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds følgende

a f g ø r e l s e

om erstatning i anledning af fredning af et ca. 0,26 ha stort skræntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov kommune, Sønderjyllands amt (sag nr. 41/85):

-0-0-0-

Fredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato bestemt, at et ca. 0,26 ha stort skræntareal ved Sønderhav rasteplads i Bov kommune skal undergives fredning med nærmere angivne fredningsbestemmelser.

I forbindelse med fredningsnævnets behandling af sagen og senest ved mødet den 16. januar 1986 er ejerne af de berørte ejendomme blevet opfordret til at fremsætte erstatningskrav.

Richard Jørgensen, der er ejer af matr.nr. 19 Hønsnap, Holbøl, har fremsat et krav på 101.250 kr. for forringet udsigt over Flensborg Fjord som følge af, at de højtstammede træer, der findes på en del af hans grund, og som omfattes af det fredede areal, ifølge fredningsnævnets afgørelse skal bevares fremover. Han planlægger en omlægning af gårdens drift og vil i denne forbindelse holde muligheden åben for salg af en byggegrund, hvor driftsbygningerne nu ligger. Byggegrundens værdi vil være væsentligt forringet som følge af, at de højtstammede træer skal bevares.

Erstatningskravet er udregnet således:

Byggegrundens størrelse	
1125 m ² til en pris af 180 kr. pr. m ²	202.500 kr.
værdiforringelse 50 %	<u>101.250 kr.</u>
Erstatningskrav	<u>101.250 kr.</u>

Heinz Goy, der ejer matr.nr. 35 Hønsnap, Holbøl, har fremsat et erstatningskrav på 50.000 kr. for værdiforringelse af bygning og grund.

Lorenz P. Schmidt har som ejer af matr.nr. 315 Hønsnap, Holbøl, fremsat erstatningskrav på 50.000 kr. for værdiforringelse ved udførelse af en ændring af anlægsplanen for haven, samt godtgørelse af kloakafgift for den del af grunden, der fredes.

Peter Klindt, der ejer matr.nr. 24 Hønsnap, Holbøl, har fremsat erstatningskrav på 50.000 kr. for værdiforringelse og ulempe.

De øvrige lodsejere har enten ikke fremsat erstatningskrav eller frafaldet erstatning som følge af fredningen.

2 af fredningsnævnets medlemmer udtaler:

Når henses til fredningssagens forhistorie, herunder at der i 1964 med de daværende lodsejere har været indgået aftaler om bevarelse af de store træer og tilplantning af dele af skråningerne, mener fredningsnævnet ikke, at der for lodsejerne er sket nogen reel ændring ved den nu gennemførte fredning. På denne baggrund findes de lodsejere, der har fremsat erstatningskrav, ikke at have godtgjort, at de har lidt noget tab ved fredningen, hvorfor der ikke tilkendes dem nogen erstatning.

Et medlem af fredningsnævnet udtaler:

Det må efter alt det foreliggende anses for godtgjort, at Richard Jørgensen og Heinz Goy ved den gennemførte fredning har lidt et tab, der skønsmæssigt kan fastsættes således, at Richard

Jørgensen tilkendes 50.625 kr. og Heinz Goy 25.000 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes fra fredningsnævnets afgørelse, og indtil beløbet kan hæves, med en årlig rente, der er 1% højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte diskonto.

Fredningen findes ikke at medføre forringelse af pantesikkerheden, og de anførte erstatningsbeløb kan derfor udbetales til ejerne.

Staten betaler 75 % og Sønderjyllands amtsråd 25 % af erstatningsbeløbene med påløbne renter.

Herefter

b e s t e m m e s :

Der tilkendes ikke lodsejerne erstatning i anledning af den gennemførte fredning.

August Møller

Torben Johansen

Knud Frandsen

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Fredningsnævnet for Sydjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.: 9968 8800
E-mail: sydjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

24. maj 2022

FN SJS 20/2022

FN SJS 20/2022: Ansøgning fra Annies Kiosk ApS om diverse ændringer på ejendommen Fjordvejen 65, Sønderhav, 6340 Kruså, matr.nr. 200 Hønsnap, Holbøl indenfor fredningen af Sønderhav Skrænt.

Fredningsnævnet har den 8. februar 2022 modtaget en ansøgning fra Aabenraa Kommune på vegne Annies Kiosk ApS v/Jens Enemark og rådgiver arkitekt Brian Svane Christensen om diverse ændringer på ejendommen Fjordvejen 65, Sønderhav, 6340 Kruså, matr.nr. 200 Hønsnap, Holbøl indenfor fredningen af Sønderhav Skrænt.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 4. maj 2022.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele dispensation til Annies Kiosk ApS til det ansøgte på nærmere anførte vilkår. Begrundelsen fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Ejendommen ligger i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 17. februar 1988.

For fredningen gælder følgende bestemmelser:

”§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare, genskabe og pleje det fredede areal som en træbevokset skrænt med løvfældende, danske buske og træer - delvis højstammede.

§ 2. Bebyggelse m.v.

Der må ikke foretages yderligere bebyggelse, og der må ikke opstilles skure, master og andre skæmmende indretninger.

§ 3. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages ændringer i terrænet, for eksempel ved afgravning eller opfyldning. Der må ikke henlægges affald eller foretages oplæg af nogen art.

...

§ 6. Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

...”

På kortet nedenfor er ejendommen markeret med en blå cirkel. Det blå skraverede viser fredningens udstrækning.

Om ansøgningen fremgår det af Kystdirektoratets afgørelse af 19. april 2022, at ejendommen i dag er registreret som et sommerhus på 35 m². Hertil hører en større terrasse. Ansøger ønsker at nedrive sommerhuset for at bygge et udhus på 20,4 m² og en overdækning som erstatning herfor. Terrassen og et værn af træ mod parkeringspladsen på naboejendommen renoveres desuden, men bibeholder de nuværende dimensioner.

Baggrunden for ansøgningen er ifølge ansøger, at sommerhuset er råddent og ikke brugbart. Ansøger vurderer, at eftersom sommerhuset ligger op ad en p-plads og derved ikke har nogen privat-sfære, vil det ikke være økonomisk forsvarligt at opføre et nyt sommerhus. Ansøger vil derfor kun bruge grunden som terrasse, og overdækningen som skygge og læ for regn. Det nye udhus skal bruges til havemøbler.

Der etableres ramper og trappe op til terrassen fra kioskområdet nedenfor.

Kommunen har oplyst, at der på ejendommen ikke er registreret bilag IV-arter. Det ansøgte vil derfor efter Aabenraa Kommunes vurdering ikke medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Det er endvidere Aabenraa Kommunes vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt grundet afstanden på knap 3 km til nærmeste Natura 2000 område på modsatte side af Flensborg Fjord.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 4. maj 2022, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, dommer Margit Ø. Laub og det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup og Jens Enemark. Det kommunalt udpegede medlem Lone Jessen kunne ikke deltage i behandlingen af sagen på grund af inhabilitet. Suppleanten for hende, Theis Kylling Hommeltoft, har efterfølgende besigtiget ejendommen.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Jens Enemark uddybede ansøgningen. Han oplyste, at man ikke ønsker at sætte glas i rækværket, der i dag er opsat mellem huset og kiosken.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen, at sikre, at området bevares i dets daværende tilstand og således, at der ikke foretages yderligere bebyggelse, og ikke opstilles skure, master og andre skæmmende indretninger.

Efter besigtigelsen er det Fredningsnævnets vurdering, at de ønskede ændringerne på ejendommen ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet finder, at ændringerne ikke vil påvirke området negativt, da udhuset og overbygningen placeres samme sted som det eksisterende sommerhus og på, at det samlede areal af udhus og overdækning er det samme som det eksisterende sommerhus. Der lægges desuden vægt på, at terrassen og værnet mod parkeringspladsen ved renoveringen får samme dimensioner som hidtil.

Fredningsnævnet giver derfor dispensation til Annes Kiosk ApS til det ansøgte på vilkår:

at bygningen og rækværket efter ombygningen males i samme ral-farve som det eksisterende sommerhus og rækværk.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget.

Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg den 24. maj 2022

Margit O. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Arkitekt Brian Svane Christensen, brian@svanetegn.dk
Aabenraa Kommune, Byggeri m.v., byg@aabenraa.dk lbaekk@aabenraa.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Aabenraa, aase50@mail.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, aabenraa@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Aabenraa: karinogfin@svenet.dk